

Vysočina se pyšní vzácnou přírodou. V Rašelišti Pod Trojanem najdeme vzácné mokřadní ostřice, suchopýr i vachtu, na Kozénku se zase daří vstavači kukačce i koniklecům

10.7.2024 - Eva Neuwirthová | Krajský úřad Kraje Vysočina

Rašeliště pod Trojanem je přírodní rezervací od roku 2021, ačkoliv hodnota této lokality je známá déle. Chráněné území o rozloze necelých 13 hektarů se nachází v údolní sníženině mezi lesnatými úbočími Holubovska a Trojanu v nadmořské výšce kolem 590 m. Středem rezervace protéká Jiřínský potok.

Vyskytuje se zde soubor přírodně cenných biotopů, zejména nevápnitá mechová slatiniště a přechodová rašeliště, vegetace vysokých ostřic, vlhké pcháčové louky a smilkové trávníky. Rostou zde například ostřice zobánkatá a ostřice Hartmannova, zábělník bahenní, suchopýr úzkolistý, vachta trojlistá, prstnatec májový, prstnatec Fuchsův, violka bahenní, čertkus luční, kozlík dvoudomý, všivec lesní a další druhy.

Na vegetační formace je vázána řada bezobratlých, například vodomil *Crenitis punctatostriata* a potápník *Ilybius crassus*. Z řady druhů motýlů jde o ohniváčka modrolehého, perleťovce kopřivového a zřejmě nejvzácnější je výskyt ohroženého hnědáka rozrazilového, který se živí kozlíkem dvoudomým. Z větších živočichů se zde můžeme setkat s ještěrkou živorodou, ropuchou, skokanem a mnoha druhy ptáků, od drobných pěvců, přes bahňáky (bekasiny, sluky) a kachny až po vzácnější dravce (krahujec, včelojed) a majestátního čápa černého. Právě bekasina otavní je silně ohroženým druhem ptáka, který nejčastěji hnízdí na pravidelně sečených rašelinných a podmáčených loukách.

Už od roku 1988 je chráněným územím přírodní památka Kozének, která byla postupem času rozšířena z původních 10 hektarů na současných téměř 20 hektarů. Jde o jeden z nejvýznamnějších komplexů řídkých krátkostébelných acidofilních trávníků na území Kraje Vysočina. Území má dlouhou pastevní minulost, bývalo historicky paseno i hovězím dobytkem. Aktuálně je udržováno kombinací seče, pastvy ovcí a podzimního přepásání. Reliéf přírodní památky má podobu mírně se svažujícího plochého vrchu okolo kóty 381 m n. m. Dominantou lokality je usedlost Kozének, která však je z chráněného území vyjmuta. Z botanického pohledu patří mezi nejvýznamnější početná populace vstavače kukačky a koniklece velkokvětého. Roste zde rovněž chráněný lomikámen cibulkatý, křivatec český a řada vzácných a ohrožených druhů rostlin - hvozdík *Pontederův*, modřenec chocholatý, čilimník řezenský, mák polní, mochna písečná, sesel sivý, ožanka kalamandra, vzácnější rozrazil - r. *Dilleniův*, r. rozprostřený, r. klasnatý a další.

Rostliny hostí pestré spektrum hmyzu a dalších bezobratlých. Ze vzácných a ubývajících motýlů zde byli zaznamenáni modrásek kozincový, modrásek jetelový, okáč medýnkový, soumráčník čárkovaný, dále též celoevropsky chráněný ohniváček černočárný a přástevník kostivalový. Vyskytuje se zde rovněž řada významných druhů blanokřídlých - zednice *Osmia tergestensis*, kutilky *Oxybelus mandibularis*, *Spilomena mocsaryi* a *Lindenius pygmaeus armatus*, zlatěnka *Chrysis germari*, hrabalka *Dipogon subintermedius* nebo pískorypka *Andrena denticulata*. Zajímavý je též výskyt početné populace vzácné saranče malé. Na lokalitě se lze rovněž pravidelně setkat s různými druhy ptáků, pro které je hmyz podstatnou částí jejich potravní základny.

- Více informací Jana Nováková, odbor životního prostředí a zemědělství
Krajský úřad Kraje Vysočina
- tisk@kr-vysocina.cz

https://www.kr-vysocina.cz/vismo/dokumenty2.asp?id=4127456&id_org=450008